

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರ

ಡಾ. ರೂಪ ಎಂ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟೆ

Abstract:

ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರ ವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆಯು ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರದೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದ್ಯೋತಕಗಳಾದ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣದತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯಲ್ಲೂ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು. ಮಹಿಳೆಯಲ್ಲದ ಮನೆ, ಸಮಾಜ, ದೇಶ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಮಾನವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಸಹ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಕೆಲಸ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸುಪ್ತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ ಚಲಾನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಕುಲದ ಬದುಕು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘ, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ, ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣದತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಅವರು ಸಂಘಟಿತರಾಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಬಾರ್ಡ್ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ರಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಕೇವಲ ಸಬಲೀಕರಣ ಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ ದೇಶದ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಿಡಿತ ಪುರುಷರ ಕೈವಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಮಹಿಳೆಯರು

ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡುವರು ಹಾಗೂ ಅಧೀನತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒದಗಿ ಬರುವುದು. ಇಂತಹ ಅಧೀನತೆಗೆ ಮಂಗಳ ಹಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದದ್ದು ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಉಳಿತಾಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

Please cite this article as: ರೂಪ, ಎಂ. (2026). ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ಫೋರ್ಮೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 5(3), 57-65

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ 2000-01ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಂಡಿದ್ದೇ ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಆದಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ ಮೂಡಿಸುವುದು, ಸಾಲ ನೀಡುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ನಾನಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರಾದ, ಸಮಾನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಮಾನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನರ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಇದುವರೆಗೆ ತಲುಪಲಾಗದಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು, ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಮತ್ತು ಕಿರು ಉದ್ಯಮದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವ ವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಮಹಮ್ಮದ್ ಯೂನಸ್ ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. 1970ರ ದಶಕದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೂವು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರದಾರರು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು.

ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೀರಾ ದುರ್ಬಲರಾದ ಈ ಜನರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಹೂವು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಅವರು ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ದಾರುಣ ಸ್ಥಿತಿಯಿತ್ತು ಇಂತಹ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಅಪೂರ್ವ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದವು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 35 ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉದ್ಯಮ ಜಾಲವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಜನರು ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬಡಜನರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲಿಸಿಗದೇ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 1980ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ನಬಾರ್ಡ್ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೆಲವೊಂದು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು.

ಇದು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜೋಡಣೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವು ಬಡಜನರು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿತು. ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಏರ್ಪಾಡು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವಲೋಕಿಸುವುದು
2. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸುವುದು.

3. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾದರಿ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ನೈರುತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹು ಭಾಗವು ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 11,37,961 ಇದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆ 5,66,622 ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 5,71,339 ಲಿಂಗಾನುಪಾತ 1000ಕ್ಕೆ 1005 ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಪ್ರತಿ ಚ.ಕಿ.ಮೀ 158. ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ 79.25% ಇದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ 85.41% ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ 73.16% ರಷ್ಟಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮಾಹಿತಿ

ಒಟ್ಟು ಗುಂಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ರಚನೆಯಾದ ಗಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ					ಸಂಪೂರ್ಣ ಎಸ್ಸಿ ಎಸ್ಸಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಇತರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು				
	ಪ.ಜಾ	ಪ.ಪಂ	ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ	ಇತರೆ	ಒಟ್ಟು	ಪ.ಜಾ	ಪ.ಪಂ	ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ	ಇತರೆ	ಒಟ್ಟು
1,548	6,269	563	1,111	13,858	21,801	450	29	35	1,034	1,548

ಈ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1548 ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.72 ರಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಂಘಗಳ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಯು ಸಹ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ 28% ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದು- ಅದರ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಪರ್ಕ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶೇ.43ರಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ಮಾತ್ರ ಆದಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಮಹಿಳಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚರಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಅರೆಕಾಲಿಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರ ಕಾಣದೆ, ನಬಾರ್ಡ್‌ನ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವೇ ವಿಫಲ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಶೇ.40ರಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಶೇ.33 ರಷ್ಟು ಸಂಘಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅವಿರು

ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವುದು ಗ್ರಾಮ ಸಾಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಶಾದಾಯಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪುರುಷ ರಷ್ಟೇ ಸಮಾನವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯೂ ಕೂಡ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸಬಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಾವೇಶಗಳು, ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ. ಹಲವಾರು ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೂಡ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಹೇಗೆ

ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜತೆಗೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳ ಜತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂತಸ್ತು

ಮಹಿಳೆ ಸಬಲಳಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆಕೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲಳು ಅಜ್ಞಾನ ಮೂಡನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು, ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಹೊಂದಲು, ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2: ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟದ ವಿವರ

ವಯೋಮಾನ	ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟ (ಶೇಕಡಾವಾರು)				ಒಟ್ಟು
	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ	ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ	ಪದವಿ ಪೂರ್ವ	ಪದವಿ	
18-34	4.0	6.3	10.3	2.0	22.6
35-50	16.6	32.6	4.6	0.6	57.6
51 ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	13.0	6.3	0.3	-	19.6
ಒಟ್ಟು	36.6	45.3	15.3	2.6	100.0

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.36.6 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.45.3ರಷ್ಟಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ

ಪಡೆದವರ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.15.3 ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.2.6 ರಷ್ಟಿದೆ. ವಯೋಮಾನವಾರು ನೋಡಿದಾಗ 35-50 ವಯೋಮಾನದವರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಮುಖ ಆದಾಯದ ಮೂಲ

ಆದಾಯದ ಮೂಲವು ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯದ ಮೂಲವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕೃಷಿ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ 3: ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲ

ಆದಾಯದ ಮೂಲ	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡೆ
ಕೃಷಿ	168	56.0
ವ್ಯಾಪಾರ	32	10.6
ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ	80	26.6
ಇತರೆ	20	6.6
ಒಟ್ಟು	300	100.0

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು 300 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.56 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ಕೃಷಿಯಾದರೆ ಶೇ.10.6 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಶೇ.26.6 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇ.6.6ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇತರೆ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4: ಪ್ರತಿವರ್ತಿ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯದ ವಿವರ

ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯ (ರೂಗಳಲ್ಲಿ)	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡೆ
30,000-60,000	102	34.0
60,000-90,000	84	28.0
90,000-1,20,000	63	21.0
1,20,000 ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	50	17.0
ಒಟ್ಟು	300	100.0

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ 300 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.34ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ 30,000-60,000 ರವರೆಗೆ ಆದಾಯಗಳಿಸಿದರೆ, ಶೇ.28ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ 60,000-90,000 ರವರೆಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಶೇ.21 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ 90,000-1,20,000 ರವರೆಗೆ ಗಳಿಸಿದರೆ ಶೇ.17 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು 1,20,000 ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡುವ ತರಬೇತಿಯು ಸದಸ್ಯರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳು (ಶೇ.63.3) ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೆ ಇರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಗುಂಪಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಆದಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಉಳಿತಾಯದ ಮಹತ್ವ, ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಸಹ ಸದಸ್ಯರ ಆಸಕ್ತಿ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 5: ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಆದಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ವಿವರ

ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡ
ಹೌದು	120	40.0
ಇಲ್ಲ	180	60.0
ಒಟ್ಟು	300	100.0

ಕೋಷ್ಟಕ 5 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಆದಾಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವವರ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಶೇ.40 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಆದಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 6: ಕುಟುಂಬದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ವಿವರ

ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡ
ಹೌದು	183	61%
ಇಲ್ಲ	117	39%
ಒಟ್ಟು	300	100%

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು 300 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.61ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕುಟುಂಬದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರೆ, ಶೇ.39ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮೇಲೆ ಕುಟುಂಬದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸಭೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸಾಲ, ಉಳಿತಾಯ, ಗ್ರಾಮದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಜರಾತಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗೃಹಹಾಜರಾದರೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕುಟುಂಬದ ಹೊರಗಿನ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹ ಹಾಜರಾದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗುಂಪಿನ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ 10 ರಿಂದ 50 ರೂಗಳ ವರೆಗೆ ದಂಡವಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 7: ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸಭೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ವಿವರ

ಸಭೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡ
ಹೌದು	165	55.0
ಇಲ್ಲ	135	45.0
ಒಟ್ಟು	300	100.0

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು 300 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.55 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಶೇ.45ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 8: ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಪಾತ್ರ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡ
ಹೌದು	203	67.6
ಇಲ್ಲ	97	32.3
ಒಟ್ಟು	300	100.0

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು 300 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.67.6ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಶೇ.32.3ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ಪಾತ್ರ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 9: ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ಪಾತ್ರ

ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ	ಆವೃತ್ತಿ	ಶೇಕಡ
ಹೌದು	223	74.3%
ಇಲ್ಲ	77	25.6%
ಒಟ್ಟು	300	100%

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು 300 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.74.3ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಶೇ.25.6ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸದಸ್ಯರುಗಳು

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದಾಗುವ ಅನಾನುಕೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

1. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಸಬಲೀಕರಣದ ಸಾಧನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ.
2. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯದ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕಗೊಳಿಸಿವೆ.
3. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಮಹಿಳೆಯರು ಉಳಿತಾಯದೊಂದಿಗೆ ದಿನವಹಿ ರೂ. 50 ರಿಂದ 100 ರವರೆಗೆ ಆದಾಯಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
4. ಬಹುತೇಕ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಗಳಿಕೆದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.
5. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಂತರ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
6. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
7. ಮನೆಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮನೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೃಷಿ ಜಮೀನು ಖರೀದಿ, ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಖರೀದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಎಸ್.ಹೆಚ್.ಜಿ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿದೆ.

8. ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶುಚಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
9. ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
10. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
11. ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ.
12. ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಪರಿಹಾರದ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
13. ಹಲವಾರು ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮದ್ಯಪಾನ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
14. ಸಂಘದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅನುಮಾನಗಳಿಗೆ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ತಾವೇ ನೇರ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಹ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

1. ಎಸ್.ಹೆಚ್.ಜಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನಾ ಮನೋಭಾವದ ಕೊರತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನ್ನಬಹುದು.

2. ಇಂದಿಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಲೇವಾದೇವಿದಾರರಲ್ಲೇ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುವ ಗುಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಸ್.ಹೆಚ್.ಜಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯುವುದೆಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಎಸ್.ಹೆಚ್.ಜಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆ ವಿಸ್ತರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.
3. ಪುರುಷರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ವಿರಾಮದ ವೇಳೆಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಅಸಮಾನತೆಯು ಸಹ ಎಸ್.ಹೆಚ್.ಜಿಯ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಸಂಘಟಿತವಾಗಲು ತೊಡಕಾಗಿದೆ.
4. ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಎಸ್.ಹೆಚ್.ಜಿಗಳನ್ನು ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಡೀ ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಾದ ಮಹಿಳೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆಕೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆಗಳೆಂದರೆ

1. ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಡುವುದು
2. ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವುದು
3. ಮಹಿಳೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು

4. ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶದೊಂದಿಗೆ ಪುರುಷ ಸಮಾನ ವೇತನವನ್ನು ಎಲ್ಲ ರಂಗದಲ್ಲೂ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವುದು
5. ಮಹಿಳಾ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗವನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು.
6. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ, ಸಾಲ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು

ಉಪಸಂಹಾರ

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ 300 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಿಂದ ಬಂದಂತಹ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತಿವೆ. ಕುಟುಂಬದ ಹೊರಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವಹನದ ಕಲೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲದ ಹಣದಿಂದ ಆದಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕುಟುಂಬದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಹೊರಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರ ಜತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಆದಿತ್ಯಕುಮಾರ್. (2009). ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಕಿರು-ಹಣಕಾಸು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರೀಕರಣ. ಮಿತ್ರಲ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್.

2. ಹನುಮಂತರಾಯ ಎಸ್.ಆರ್. ಮತ್ತು ಅಶೋಕ ಕೆ.ವಿ. (2013). ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
3. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಎ.ಎಸ್ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಂಸುಂದರ್. (2009). ಕಿರು ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು. ಮಿತ್ರಲ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್.
4. ನೀಲತ್ತ ಹಳ್ಳಿ ಕಸ್ತೂರಿ. (2006). ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
5. ಸೇತುರಾಮ್, ಎನ್. (2011). ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮನೋರಂಗ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ.
6. ಶಿವಾನಂದನಾರಿ. (2013). ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಬ್ಯಾಂಕು ಸಂಪರ್ಕ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ - ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.